

The background of the cover is a textured, abstract painting. It features a palette of teal, orange, and red. The upper portion shows a cityscape with buildings and a tall, dark spire. A bridge with a railing curves across the middle ground, and a small, dark silhouette of a person is walking on it. The lower portion is dominated by a large, vertical orange and red streak, suggesting a path or a shadow.

Un pas
cap al
Nord-oest

Carles McCragh

Calligraf
Narrativa

Un pas cap al Nord-oest
Carles McCragh

Edicions Cal·lígraf
Figueres, 2019

Primera edició —
octubre 2019

La publicació d'aquesta
obra ha rebut el suport
de la Diputació de Girona

Diputació de Girona

Publicació

Edicions Cal·lígraf, SL
Monturiol, 2, 1r 1a
17600 Figueres
Tel. (0034) 615 261 764
www.edicionscalligraf.com
info@edicionscalligraf.com

**Disseny de la col·lecció
i maquetació**

Jaime Vicente

Il·lustració de coberta

Dani Torrent

Correcció

Jeroni Rubió

Impressió

DC PLUS,
Serveis Editorials

ISBN

978-84-120151-1-9

Dipòsit legal

GI 520-2019

© del text

Carles McCragh Prujà

© de la imatge de coberta

Dani Torrent

© d'aquesta edició

Edicions Cal·lígraf, SL

*Queda rigorosament
prohibida, sense l'autorització
per escrit dels titulars
del copyright, la reproducció
parcial o total d'aquesta
obra per qualsevol mitjà
o procediment, incloent-hi
la reprografia i el tractament
informàtic. Les infraccions
d'aquests drets es troben
sotmeses a les sancions
establertes a les lleis.*

—Espera... —va dir el nen bo i dormint—. Espera...,
deixa'm acabar aquest somni..., aquest...

El cor és un caçador solitari. CARSON McCULLERS

«Soy yo quién no encuentra su lugar —pensó Miranda—.
¿Dónde están los míos y dónde está mi época?».
«Les odio —se dijo en su interior más íntimo y oculto—.
Me liberaré de ellos, ni siquiera les recordaré».
«Oh, ¿qué es la vida? —se preguntó con desesperada
gravedad, con esas palabras infantiles sin respuesta—,
¿y qué haré con mi vida?».

Antiguas muertas. KATHERINE ANNE PORTER

—Además, debe saber que los sufrimientos de un hom-
bre le pertenecen y que a menudo los escoge como par-
te de sus fines.

La torre inclinada. KATHERINE ANNE PORTER

Ni siquiera deseos, ni siquiera esperanza;
un confuso montón de sueños negros,
eso es lo que nos queda,
amigo,
un confuso montón sólo de sueños.

Canción triste de amigo. DEIXIS EN FANTASMA.
ÁNGEL GONZÁLEZ

—Calla, calla... No seas agorero... Todo estaba tranquilo
en la Ciudad y vienes a traernos la inquietud y la alarma...

La ciudad alegre y confiada. JACINTO BENAVENTE

Els fets i personatges que apareixen en aquest llibre són totalment imaginaris. La realitat és molt pitjor.

Qualsevol semblança que pugui haver-hi entre els personatges d'aquest llibre i altres de reals és mera coincidència.

Algunes tardes dels dies de festa les passo assegut aquí, davant del tenebrós, gris, humit i horrible cementiri de la ciutat. Especialment dies com avui, en que comença una llarga i inacabable setmana de Fires. Estic assegut en aquest banc de pedra, mullat encara, i amb dues o tres fulles grans xopes i enganxades com llepesses de color d'aram. El cel és gris i amenaça enviar-nos més pluja. Sia benvinguda. Pluja i pluja. Per Fires sempre plou o, almenys, deixa aquest cel fosc, gruixut, sense cap llum que no sigui una lleu resplendor bruta i cendrosa. El cementiri és igual de brut. I desolat. Semblaria més un quarter que no un fossar, i les avingudes de nínxols sense cap gràcia em recorden els pisos petits, pobres i desgavellats dels suburbis obrers de qualsevol ciutat industrial en crisi. Seria al últim lloc on voldria que m'enterressin. Morir, i descansar, si és que es descansa, ben lluny d'aquesta baluerna macabra, d'aquesta ciutat fatigosa.

De vegades, crec que m'assec aquí per veure passar els morts que els ha tocat morir —o enterrar-se— en

un dia de festa. Sempre penso que aquesta circumstància —la mort en un dia de festa— és una dissort per als vius (per als difunts, sigui el dia que sigui, sempre ho serà), sobretot si la mort arriba en un dia molt assenyalat, com Sant Narcís, Nadal o primer d'any. Això enfonsa la possible joia d'aquesta diada per als familiars que queden durant alguns anys. Bé, ara no sol enterrar-se ni els diumenges ni els dies de festa, però la gent encara es mor cada dia, sense mirar ni fixar-se quin dia de la setmana és, ni si és feiner o festiu.

Quina, quanta gent haurà mort avui, dia de Sant Narcís, en aquesta mustigada i humitosa vila? No ho sabré fins demà. Al diari, que he fullejat a un bar abans de venir, hi són els que moriren ahir. I avui no els portaran fins aquí. Restaran, suposo, en una abominable cambra frigorífica del tanatori per esperar, ja sense cap esperança, que arribi demà.

Vaig ben abrigat. Fa molta humitat, i a sobre, una mica d'aire filat i fred que sembla passar vora la meua esquena, com buscant un forat baix i distret per entrar o sortir fugisserament de la ciutat, tot seguint la llera del rierol que s'hi endinsa. A la primavera, a l'estiu, el fil d'aigua, envoltat d'arbres i matolls, dibuixa un indret encantador, i fins i tot romàntic, tocat pel sol i l'ombra. Quan comencen les Fires decau tot, i aquest paisatge ho fa també; es torna fangós, ocre, lliscant, decrepít. Potser algun dia de sol té un to resplendent de llum groguenca, però, vaja, no deixa de ser una llum escassa, gairebé agònica, encara que només fora pel veïnatge sepulcral. És un paisatge que només pot agradar a gent decadent i trista, picada per la malenconia del temps passat.

Havent dinat. Passen pocs cotxes. Per aquesta carretera hi passen pocs cotxes sempre. I no és d'estranyar. No travessa cap lloc especialment agradable. No hi ha res en aquest barri que tingui massa gràcia. No se sap si és per culpa del cementiri, però és evident que aquesta funesta i amenaçadora necròpolis tampoc hi ajuda gens.

Passaré aquí, assegut, una mitja horeta més o menys si el fred o la pluja no em fan fora abans. Mentrestant, penso. Si un dia que m'hi assec entra un enterro, de vegades m'afegeixo al seguici com si fora un familiar o amic llunyà, desconegut i despistat. Una vegada una dona decidida i tafanera d'un acompanyament més bé escàs se'm va atansar i em demanà si coneixia el difunt. Vaig dir que sí, i potser no deia cap mentida, ja que tots ens hem trobat pel carrer un dia o altre en aquesta ciutat petita i xafardera. «I de què es coneixien?», va preguntar sense cap vergonya. Vaig arronsar les espatlles sense dir res més. «El pobre!...», va dir allunyant-se. Per un moment vaig pensar si no es referia a mi.

Però avui no enterraran ningú. Capellans i enterramorts fan festa, i la major part de la gent està ensopida pel temps o jugant (i segurament perdent) al pòquer amb la seva petita felicitat.

Penso o somio? Reflexiono, medito, bado, vagarejo o perdo simplement el temps? No ho sé pas dir. La gent que passa, i en passa poca, deu pensar que estic avorrit o trist. No faig pas la impressió d'esperar a ningú, i és que no espero a ningú. Mato un xic el temps a la meua manera. Esperem que no m'hagi de penedir un altre dia d'aquest temps tal vegada infeliçment perdut.

A casa els llums estan encesos malgrat que només són les tres de la tarda. Hi ha poca claror a fora, i la llum artificial torna acollidor el petit menjador. I fins i tot fa festa. Sento la mare tragar a la cuina. A la taula encara hi ha les estovalles amb les engrunes de pa i alguna petita resta de menjar que atreu a un parell de mosques despistades pel fred. Les darreres mosques de l'any, estúpides i molestes, que quan perdi la mandra, mataré o foragitaré finestra enfora. Ciutat de mosques. El símbol de la ciutat és la mosca. Molt ben trobat. És qüestió de tenir un parell d'alcaldes sense cap imaginació transcendent i et trobes amb un símbol preciós: el seu símbol. Quin símbol més adient per representar els vells alcaldes d'aquesta vila que la mosca? Emprenyadors i inútils, caganers, una mica aprofitats i fa(s)tigosos. El desavantatge és que no moren a la tardor. Políticament, em refereixo, és clar. Duren i duren, i volen al teu voltant. Alguna vegada se't caguen a sobre. Què hi farem! Cap ciutat pot ser perfecta.

La mare surt de la cuina per anar a arreglar-se. «Treu les estovalles», em demana. Ja ho hauria d'haver fet, però devia estar encantat amb la llum o amb les mosques. M'aixeco i ho faig. Atrapo una mosca amb un ràpid cop de mà, obro la finestra i llenço engrunes i mosca finestra avall. La mosca suposo que vola, les engrunes, no. Ja sé que no ho hauria de fer, però a la vorera no hi ha ningú. Potser vindran els pardals i tindran una mica de menjar. Però ara que hi penso: tots els ocells seran també a les Fires. Allà deuen trobar menjar a dojo.

M'assec de nou al sofà i miro el cel afora com el que mira un desastre o un accident. És tan gris que acabarà per fer-nos plomissos a tots, agrisant-nos a poc a poc. I em refereixo al color de la pell, no pas a la nostra manera de ser o a la nostra imaginació, que els hi estalvio qualsevol color.

Si algun foraster pogués llegir el que escric en tindria molt mal concepte de la ciutat, el que és del tot injust. Hi ha èpoques i indrets incomparables, preciosos, que són els que fan que encara s'hi pugui viure i així conservar una color d'epidermis normal. És només aquest temps, aquestes festes, aquestes moscasses.

Per continuar respirant m'aixeco un moment i persegueixo l'altra mosca sense èxit. Apago la televisió, que no escoltava, i els llums del menjador: s'ha d'estalviar energia i bellesa. Les elèctriques sempre han estat unes lladres distants, insaciables, intocables, impunes. Deixen clar, com no podia ser menys, que sempre hi pot haver un crim perfecte. Amb l'electricitat sempre t'enrampes. Vaig cap a la meva habitació. Passo al costat de la de la mare, demano permís i entro. Està davant

del mirall contemplant-se, i em somriu. «Vaig ben arreglada?». «Fas molt de goig», li contesto. «Què faràs aquesta tarda. Sortiràs?», em demana. «Sí, suposo que aniré a fer un volt.» «Encara no has anat a Fires? Estan molt animades, malgrat aquest temps. Sempre passa el mateix, pobres firaires.» «Ja t'he dit que ahir vaig anar a barraques.» «Però barraques no són les Fires. I vols dir que no ets massa gran per anar a barraques?» No li contesto. Passa un àngel. Potser el de la catedral, que ha vingut a aixoplugar-se a casa. Es pentina davant el mirall (la mare, no l'àngel) i de tant en tant em dona un cop d'ull com si volgués endevinar el que penso. «I tu, on aniràs?», li demano, seient-me en el llit. «Passarà a buscar-me la Marta i farem un volt. Si el temps no s'aguanta, potser anirem al cinema. Saps si fan alguna bona pel·lícula?» No sé pas per què m'ho pregunta, puix ja sap que no vaig mai al cine. Només m'agraden les pel·lícules en blanc i negre. Segurament això del color no va ni amb la vila ni amb mi. «Em sembla, doncs, que acabareu al cine», li contesto poc després, i amb la mà faig un gest assenyalant el sostre de l'habitació com si fora transparent i s'hi veiés els núvols. «Et sembla molt fort aquest perfum?», em diu acostant el coll a la meua cara. Tot i que no m'agraden gaire els perfums forts que es posen les dones grans, que és com un costum estrany per apaivagar la vellesa, li dic que no, que està bé. Suposo que aquestes preguntes també l'hi feia al pare abans de morir. «Fas molt bona olor», afegeixo. I em ve el pensament estúpid, trist, dolent, que no podria dir-li el mateix al pare si m'ho demanés, perquè ja fa cinc anys que és mort i encara que ja no deu fer cap pudor de podri-

ment, els seus ossos i la seva roba feta mal-bé prou que han de fer flaire de pols, d'humitat, de resclosit, el pobre pare. Em trec de seguida el pensament del cap, per irrespectuós, per desagradable, perquè davant meu hi ha la mare que se l'estimava i que ara, oblidant-lo un xic, i molt bé que fa, es perfuma per sortir.